The Early Prophets - One Book, One Theme - class #43 The centrality of Jerusalem in Shmuel & Melachim

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

Introduction -

In this week's shiur, we will first finish up some unfinished topics from Sefer Shmuel, and then we will complete our study of the transition from Sefer Shmuel to Sefer Melachim by highlighting the thematic importance of the Temple and Jerusalem in both books.

I. Review of the key sections of Sefer Shmuel [to explain why Shmuel's death is recorded twice]

Shmuel

1-7 Shmuel - the "shofet" [unit begins with the story of how and why Shilo was destroyed]

8-12 Asking for a King

13-14 The Kingdom of Shaul

15-16 Shaul's sin and his punishment

{Gad}

17-31 The Rivalry between David and Shaul

[Shmuel Bet]

The Rise of David to Power 1 -4

{Natan}

5-8 Malchut David w/ capture & building of Yerushalayim

9-20 David's sin (w/BatSheva) & his punishment

{Gad}

21-24 Key events during David's reign Ending with the story that leads to where the Temple will be built

Shmuel's death in chapter 25 & chapter 28 Chapter 24

טו וְהָיָה יְהוָה לְדֵיּוּן, וְשְׁפַט בֵּינִי וְבֵינֶדְ; וְיֵבֶיא ; וְיֵבֶיג ; וְיֵבֶיג בִּינֶדְ זְיִבְיּל ; וְיֵבֶיא is The LORD therefore be judge, and give sentence between me and thee, and $\{\mathfrak{L}\}$. יוֹיִשְׁפְּטֵנִי מִיּדֶדְ see, and plead my cause, and deliver me out of thy hand. $\{\mathbf{P}\}$

יסא וַיְהִי כְּכַלּוֹת דָּוִד, לְדַבֵּר אֶת-הַדְּבָּרִים הָאֵלֶּה 16 And it came to pass, when David had made an end of speaking these words unto ; אֶל-שָאוּל, וַיּאמֶר שָאוּל, הַקּלְךְ זֶה בְּנִי דְוִד; Saul, that Saul said: 'Is this thy voice, my son David!' And Saul lifted up his voice, מחשפה וישא שאול קלו, ויבד. and wept.

י בי פֿר װאָמָר, אָל־דָּוִד, צַדִּיק אָתָּה, מְמֶנִי : פִּי זוֹ And he said to David: יThou art more . אַתַּה גִּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה, וַאֲנִי נְּמַלְתִּידּ הָרָעָה me good, whereas I have rendered unto thee evil.

--- אָתִי טוֹבָה-- אַתִּי טוֹבָה- 18 And thou hast declared this day how that thou hast dealt well with me; forasmuch as when the LORD had delivered me up into thy אֶת אֲשֶׁר סְגָּרַנִי יִהוָה בִּיָדְדְּ, וְלֹא הַרַגְתָּנִי.

יט וָכִי-יִמְצַא אִישׁ אֵת-אֹיָבוֹ, וָשְׁלָּחוֹ בָּדֶרֶךְ טוֹבַה; וַיהוָה, יִשַּׁלֵּמִדְּ טוֹבָה, תַּחַת הַיּוֹם הַוֹּה, אֲשֵׁר עָשִׂיתָה

כ וְעַתָּה הְנָה יַדַעִתִּי, כִּי מַלדְ תִּמַלוֹדְ : וַקַמַה, בְּיַדְדָּ, מַמְלֶכֶת, יִשְׁרָאֵל.

כא וְעַתָּה, הִשָּׁבְעָה לִי בַּיהוָה, אִם־תַּכִּרִית אֵת־זַרְעִי, **אַחַרִי**; וָאָם-תַּשָּׁמִיד אָת-שָׁמִי, מַבֵּית אַבִי.

ַ**כב וַיִּשָּׁבַע דָּוִד, לִשָּׁאוּל**; וַיֵּלֵךְ שָׁאוּל, אֵל-בֵּיתוֹ, <mark>וְדָוְד</mark> the stronghold. אנשיו, עלו על-המצודה. {ס}

righteous than I; for thou hast rendered unto

hand, thou didst not kill me.

19 For if a man find his enemy, will he let him go well away! wherefore the LORD reward thee good for that which thou hast done unto me this day.

20 And now, behold, I know that thou shalt surely be king, and that the kingdom of Israel shall be established in thy hand.

21 Swear now therefore unto me by the LORD, that thou wilt not cut off my seed after me, and that thou wilt not destroy my name out of my father's house.

22 And David swore unto Saul. And Saul went home; but David and his men got them up unto

שמואל א פרק כה

א וַיָּמָת שִׁמוּאֵל--וַיִּקַבְצוּ כַל-יִשְׁרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ-לוֹ, וַיִּקְבְּרָהוּ בְּבֵיתוֹ בַּרָמַה; ויקם דוד, וירד אל-מדבר פארן. (פ ָב וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׁהוּ בַכַּרְמֶל, וְהָאִישׁ נָּדוֹל מְאד, וְלוֹ צֹאן שְׁלֹשֶׁת-אֲלָפִים, ּוָאֵלֵף עִזִּים ; וַיִּהִי בִּגְּזֹז אֶת-צאנו, בַּכַּרְמֵל ֹגֹּ וְשֵׁם הָאִישׁ נָבָל, וְשֵׁם אִשְׁתוּ אֲבְגָיִל;

David has left his fate in the hands of God,

Therefore, he takes no further steps to secure the Kingdom –

No does Shaul take any step to abdicate, but he no longer chases after him.

Shmuel's death [probably several years later], may have been a sign that his prophecy re: David's kingdom is not happening- thus encouraging Shaul not to abdicate.

David now fears Shaul may begin chasing him again, and therefore moves farther away to 'Midbar Paaran – in south-western Negev.

In chapter 26 – indeed once again Shaul chases David,

And once again David could kill him, but he doesn't.

But as Shaul has broken his promise before, David can't take any chances: Therefore:

Chapter 27

א וַיּאמֶר דְּוִד אֶל-לִבּוֹ, עַתָּה אֶּסְּבֶּה יוֹם־אֶּחְד And David said in his heart: 'I shall now be swept away one day by the hand of Saul; לי טוב פּי המְלֵט אִמְלֵט אָל- there is nothing better for me than that I should escape into the land of the Philistines; and Saul will despair of me, to seek me any ארץ פּלשׁתִּים, ונוֹאַשׁ מִמֵּנִי שָׁאוּל לְבַקשׁנִי

ב וַיָּקָם דָּוִד--וַיַּעֲבֹר הוּא, וְשֵׁשׁ-מֵאוֹת אִישׁ . אֵשֶׁר עִמוֹ: אֱל-אַכִישׁ בֵּן-מַעוֹדְ, מֵלֶדְ גַּת. Achish the son of Maoch, king of Gath.

more in all the borders of Israel; so shall I

2 And David arose, and passed over, he and the six hundred men that were with him, unto

יב ויאַמן אָבִישׁ, בְּדָוִד לֵאמר: הַבְאֵשׁ הִבְּאִישׁ hath made his neonle Israel utterly to abhor him; therefore he shall be my בְּעַמּוֹ בִישְׂרָאֵל, וְהְיָה לִי לְעֶבֶד עוֹלְם. {פּ

hath made his people Israel utterly to

Chapter 28

בּיָמִים הָהָם, וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת-מַחֲנֵיהֶם בּיָמִים הָהֵם, וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת-מַחֲנֵיהֶם 1 And it came to pass in those days, that the Philicipes gathered their ַלַצָּבָא, לִהְלָּחֵם בִּיִשְׁרָאֵל; **וַיּאמֵר אָבִישׁ, אֵל-דְּוִד**, ַיַדעַ תַּדַע כִּי אָתִּי תַּצֵא בַּמַחַנֵה, אַתַּה וַאַנְשִׁידְ.

that the Philistines gathered their hosts together for warfare, to fight with Israel. And Achish said unto David: 'Know thou assuredly, that thou shalt go out with me in the host, thou and thy men.

ב וַיאמר דַוָד, אַל-אַכִישׁ, לַכַן אַתַּה תַדַע, אַת אַשַּר-יַעשה עַבַדֶּד<mark>ּ; וַיִּאמֶר אַכִּישׁ, אֵל-דַּוִד, לַכֶּן שׁמֶר</mark> לראשי אשימד, כל-הימים. (פ)

2 And David said to Achish: 'Therefore thou shalt know what thy servant will do.' And Achish said to David: 'Therefore will I make thee keeper of my head for ever. '{P}

ג ושמואל מת--ויספדו-לו כל-ישראל, <u>ויקברהו ברמה ובעירו</u>; ּוְשַׁאוּל, הֵסִיר הָאבוֹת וְאֵת-הַיִּדְענִים--מֶהָאָרֵץ.

3 Now Samuel had died, and all Israel had lamented him, and buried him in Ramah, even in his own city. And Saul had put away those that divined by a ghost or a familiar spirit out of the land.

Note how these are two 'editorial' comments And they form the transition to appreciate the next story

ויקבצו פלשתים, ויבאו ויחנו בשונם ; וַיּקבּץ שַאוּל אֵת-כָּל-ישרָאֵל, וַיַּחֵנוּ בַּגִּלְבּעַ.

4 And the Philistines gathered themselves together, and came and pitched in Shunem; and Saul gathered all Israel together, and they pitched in Gilboa.

ָ וַיַּרָא, שָאוּל, אֱת-מַחֲנֵה פָלִשְׁתִּים ; וַיִּרָא, וַיֶּחֱרַד לבּוֹ מִאד.

5 And when Saul saw the host of the Philistines, he was afraid, and his heart trembled greatly.

וַ וַיִּשְאַל שַאוּל בַּיהוָה, וְלֹא עֶנָהוּ יְהוָה--גַּם וֹ וַיִּשְאַל שַאוּל בַּיהוָה, וְלֹא עֶנָהוּ יְהוָה--גַּם בַּחַלמות גַם בַּאוּרִים, גַם בַּנַבִּיאָם.

6 And when Saul inquired of the LORD, the LORD answered him not, neither by dreams, nor by Urim, nor by prophets.

ז וַיאמֶר שַאוּל לַעֲבַדֵיו, בַּקשוּ-לִי אֵשֵת בַּעַלַת-אוב, וְאֵלְכָה אֱלֶיהָ, וְאֲדְרְשָׁה-בָּהּ ; וַיֹּאמְרוּ עַבָּדָיו אֱלָיו, הְנָה אֱשֶׁת בַּעֲלַת-אוֹב בְּעֵין דּוֹר.

7 Then said Saul unto his servants: 'Seek me a woman that divineth by a ghost, that I may go to her, and inquire of her. And his servants said to him: 'Behold, there is a woman that divineth by a ghost at En-dor.

The rest of the chapter, most likely was an epilogue to Megillat Natan – As it explains how Natan's prophecy of chapter 16 is indeed coming true. Note parallels

יג וַיּאמֶר לַהּ הַמֶּלֶךְ אַל-תִּירְאִי, כִּי מַה רַאִית; וַתאמֶר הָאשָה אֶל-שָאוּל, אֱלהִים רַאִיתִי עלִים מן-הארץ.

13 And the king said unto her: 'Be not afraid; for what seest thou?' And the woman said unto Saul: 'I see a godlike being coming up out of the earth.'

לֶּה, עַּלֶה, וַתּאֹמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה, וֹתּאֹמֶר אָישׁ זָקֵן עֹלֶה, וֹתּאֹמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה, יאוו או אישׁ זָקַן עֹלֶה, מַה-תָּאֶרוֹ, וַתּאֹמֶר אִישׁ זָקֵן עֹלֶה, אווי אווי אווי אווי אישׁ זָקַן עֹלֶה, מַה-תָּאֶרוֹ, וַתּאֹמֶר אִישׁ זָקַן עֹלֶה, אווי זֹקן עֹלֶה, מַה-תָּאֶרוֹ, וַתּאֹמֶר אִישׁ זָקַן עֹלֶה,

וְהוּא עֹטֶה מְעִיל; וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי-שְׁמוּאֵל הוּא, וַיִּקֹד אַפַּיִם אַרְצַה וַיִּשְׁתַּחוּ. {ס}

up; and he is covered with a robe.' And Saul perceived that it was Samuel, and he bowed with his face to the ground, and prostrated himself. {S}

טוּ וַיּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל, לָמָּה הִרְגַּזְתַּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי; וַיּאמֶר שָׁאוּל צַר-לִי מְאד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי, וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי וְלֹא-עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד-הַנְּבִיאִים גַּם-בַּחֲלֹמוֹת, וָאֵקָרָאֵה לִדְּ, לָהוֹדִיעֵנִי מָה אֵעֵשֵה. {ס}

15 And Samuel said to Saul: 'Why hast thou disquieted me, to bring me up?' And Saul answered: 'I am sore distressed; for the Philistines make war against me, and God is departed from me, and answereth me no more, neither by prophets, nor by dreams; therefore I have called thee, that thou mayest make known unto me what I shall do.' {S}

טז וַיּאמֶר שְׁמוּאֵל, וְלָמָה תִּשְׁאָלֵנִי: וַיהוָה סָר מֵעַלֵיךָ, וַיִּהִי עַרֵךָ.

16 And Samuel said: 'Wherefore then dost thou ask of me, seeing the LORD is departed from thee, and is become thine adversary?

יז וַיַּעֵשׁ יְהוָה לוֹ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי; וַיִּקְרַע יְהוָה אֶת-הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶדְּ, וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲדְּ לדוד.

17 And the LORD hath wrought for Himself; as He spoke by me; and the LORD hath rent the kingdom out of thy hand, and given it to thy neighbour, even to David.

יח כַּאֲשֶׁר לֹא-שָׁמֵעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה, וְלֹא-עָשִׂיתָ חֲרוֹן-אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק; עַל-כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה, עָשָׂה-לְדָּ יְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה.

18 Because thou didst not hearken to the voice of the LORD, and didst not execute His fierce wrath upon Amalek, therefore hath the LORD done this thing unto thee this day.

Chapter 16

כו וַיּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל, לֹא אָשׁוּב עִמְּךּ : כִּי מָאַסְתָּה, אֶת-דְּבַר יְהוָה, <mark>וַיִּמְאָסְדְּ יְהוָה,</mark> מִהְיוֹת מֶלֶדְ עַל-יִשְׂרָאֵל. {ס}

26 And Samuel said unto Saul: 'I will not return with thee; for thou hast rejected the word of the LORD, and the LORD hath rejected thee from being king over Israel.' {S}

כז וַיִּסֹב שְׁמוּאֵל, לָלֶכֶת; וַיַּחֲזֵק בִּכְנַף-מְעִילוֹ, וֹיּקרע. {ס}

27 And as Samuel turned about to go away, he laid hold upon the skirt of his robe, and it rent. $\{S\}$

כח וַיּאמֶר אֱלָיו, שְׁמוּאֵל, <mark>קְרַע יְהוָה אֶת-</mark> מַ<mark>מְלְכוּת יִשְׂרָאֵל מֵעָלֶידְּ, הַיּוֹם; וּנְתָנָהּ, לְרַעְדְּ</mark> הטוב ממד. {ס}

28 And Samuel said unto him: 'The LORD hath rent the kingdom of Israel from thee this day, and hath given it to a neighbour of thine, that is better than thou. {S}

כט וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל, לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם: כִּי לֹא אָדָם הוּא, לִהִנָּחֵם.

29 And also the Glory of Israel will not lie nor repent; for He is not a man, that He should repent.

II. misc. topics from Sefer Shmuel Shaul being two years old in chapter 13

Another example of Prophetic 'editing'
How to note a Kingdom not being legitimate
Note examples from Sefer Melachim
How teshuva emerges as major theme, relate to Temple

Tehillim 51 re: David's sin

- . לְּדָוָד. אַ לַמְנַצֵּחַ, מִזְמוֹר לְדָוִד. For the Leader. A Psalm of David;
- בְּבוֹא-אֵלָיו, נָתָן הַנָּבִיא When Nathan the prophet came unto him, after he had gone in to Bath-sheba.
- אָלהִים פְּחַסְדֶּדְ; מְּחָה ; פְרֹב רַחֲמֶידְ, מְחָהּ; אָלהִים פְּחַסְדֶּדְ ; אָלהִים הָחַמֶּידְ, מְחָה ; אַלהִים פְּחַסְדֶּדְ ; אָלהִים הַחַמֶּידְ, מְחָה ; אַלהִים הָחַסְדֶּדְ ; אָלהִים הַחַמֶּידְ, מְחָה ; אַלהִים הְחַבְּיִּדְ, מְחָה ; אַלהִים הְחַבְּיִר, מְחַה ; אַלהִים הְחַבְּיִר, מְחָה ; אַלהִים הְחַבְּיִר, מְחַבּיר, מְחַה ; אַלהִים הְחַבְּיִר, מְחַבּיר, מְחַבּיר, מְחַבּיר, מְחָבּיר, מְחָבּיר, מְחַבּיר, מְחַבּיר, מְחַבּיר, מְחַבּיר, הַּחָבְייִר, הַּחָבּיר, מְבִּיר, הַּחָבְיּיִר, הְבָּיר, מְבִּיר, הְבִּיר, הְבִּיר, מְבּיר, הַבְּיבּיר, מְבִּיר, הַבְּיבּיר, מְבּיר, בּיִבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, מְבּיר, הַבְּיבּיר, הְבִּיבּיר, הַבְּיבְיּיר, הְבִּיבּיר, הְבִּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבִּיבּיר, הְבִּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הְבִּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הְבּיר, הְבִּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הְבִּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְיבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּירִיה, הְבּיר, הְבְּיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּיר, הְבּיר, הְבְיבּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הְבְיבּיר, הְבּיר, הְבְיבּיר, הְבּיבּיר, הְבּיר, הַבְּיבּיר, הְבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּיבּיר, הְבּיבּיר, הַבְּבּיר, הַבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּיבּיר, הַבְּבּיר, הַבְיבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבּיבּיר, הַבּיר, הַבְּבּיר, הְבּיבּיר, הְבּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְיבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְּבּיר, הַבְיבּיר, ה
  - ; הרבה (הֶרֶב), כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי 4 Wash me thoroughly from mine iniquity, and cleanse me from my sin.
    - ; פִי-<mark>פְשָׁעַיּ</mark>, אֲנִי אֵדָע; אַנִי אֵדָע; אַנִי אֵדָע; אַנִי אֵדָע; אַנִי אֵדָע; אַני אֵדָע; זיי פֿיפי before me.
- קלְבְּיִדְּר, תְטָאִתִּי, 6 Against Thee, Thee only, have I sinned, and done that which is evil in Thy sight; {N} that Thou mayest be justified when Thou speakest, and be in the right when Thou judgest.

"שד"ל תהלים נ"א:ו' Shmuel David Luzato

לך לבדך חטאתי – המלך או שר הצבא רשאי הוא לשלוח מאנשי מלחמתו גם במקומות שיש בהם סכנה גדולה,

שאם לא כן לעולם לא יגברו על האויב, ויפלו כלם חללים לפניו.

ואין ספק כי אוריה החתי שהיה האחרון במעלה בגבורים אשר לדוד (שמואל ב כ"ג:ל"ט) שמח שמחה גדולה כששלח אותו יואב אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם.

והיה מתברך בלבבו כי בהלחמו במקום ההוא - יעשה לו **שם גדול** ויעלה למעלה גבוהה.

וגם ידע כי אולי ימות במלחמה,

אף זה דרך כל הגבורים לחרף נפשם למות ביום קרב.

והנה דוד לא חטא (בדיני אדם) לאוריה החתי.

הן אמת כי חטא לו במה שכתב באגרתו אל יואב: ושבתם מאחריו {שמואל ב' י"א:ט"ו}, כי כשיעזבוהו לבדו, אז ודאי ימות ביד האויבים.

ודוד צוה לעשות כן, כדי לחוס על דמם של יתר אנשי החיל.

אך יואב לא חש לצווי זה, ולא רצה להבזות את עצמו בעיני אנשי הצבא באמור אליהם שיעזבו אחד מהם יחידי ביד האויב,

אבל הניח שיפלו חללים גם אחרים זולת אוריה.

RADAK

לך לבדך –כי חטאתי בסתר היו. דבר בת שבע בסתר היה ואין יודע זולתך, ואף על פי שקראתי אותה על ידי עבדי, לא ידעו למה קראו אותה, וגם בדבר אוריה אין אדם יודע למה סבבתי מיתתו...

> והגאון רב סעדיה פרש כך **לך לבדך** —כלומר: לך לבדך אני מתודה ואומר **חטאתי והרע בעיניך עשיתי**

III. Concept of "ha'Makom Asher Yivchar Hashem" Laws for a nation, in Sefer Devarim

Outline of the main speech in Sefer Devarim, and its key sections:

Chapter 5 Moshe Rabeinu retells the story of Maamad Har Sinai, and how he received at that time - the laws that he is about to teach Chapters 6->11 - The "mitzvah" section , the love & fear of God / From "shema" to "v'haya im shmoah"

[note how 6:4-6 introduces & 11:22-25 concludes this section

Chapters 12->26 - The "chukim u'mishpatim" section

/ The Laws that will establish God's nation in the Land of Israel [note the transition for end of chapter 11 into 12:1]

Note the theme of 'memory' in numerous mitzvot

Examples of the parallel between the detailed laws and Dibrot

[THE 'MITZVA' SECTION]

6 -11 I 'Ahavat Hashem', emuna
II Not worshipping 'avoda zara'
(parallel to the first two dibrot)

[THE 'CHUKIM U-MISHPATIM' SECTION]

12-14 III Establishing God's **Name** in the Temple-

HAMAKOM ASHER YIVCHAR HASHEM l'shaken SHMO sham

(parallel to not saying God's Name in vain)

15-16 IV The **seven** year Shmitta cycle & 3 regalim, **7 days of chag ha'matzot**, **7 weeks**, **7 days succot in 7th month** (parallel to **Shabbat**)

17-18 V The national **leaders** (shoftim, kohanim & levi'im, melech, and navi)

(parallel to honoring parents)

19-21 VI Laws of going to war, murder, and capital punishment

(parallel to 'lo tirtzach')

21-25 VII-X Misc. laws 'bein adam le-chavero'

(parallel to the final dibrot)

Conclusion of the main speech [26:16-19]

טז - יט הַיּוֹם הַזֶּה, ה' אֱלֹהֶיךְ מְצַוְּךְּ לַעֲשׁוֹת אֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶתּ-הַמִּשְׁפְּטִים; וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׁיתָ אוֹתָם, בְּכָל-לְבָבְךְ וּבְכָל-נַפְשֶׁךְ. אַת-ה' הַאָּמֵרָתַּ, הַיּוֹם

- לְהִיוֹת לְדְּ לֵאלֹהִים
  - וְלֻלֶּכֶת בְּדְרַכָיו
- וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמְצִוֹתָיו וּמִשְׁפַּטָיו
  - וְלִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ.

ניהוָה הָאֱמִירְדְּ הַיּוֹם,

- לְהִיוֹת לוֹ לְעַם סְגְלָּה, כַּאֲשֵׁר, דְּבֶּר-לָךְ;
  - וְלִשִּׁמֹר, כָּל-מִצְוֹתָיו.
- ּוּלְתִתְּדָּ עֶלְיוֹן, עַל כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה,
  - קתהַלָּה, וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֵת; 🔾
- יַלְהִיֹתְדְּ **עִם-קָדֹשׁ לַה׳ אֵלֹהֵידְ**, כַּאֲשֵׁר דְּבֵּר •
- IV. Review all the actions David takes to build Yerushalaim Shmuel Bet chapters 5 thru 7 Divrei ha'Yamim Aleph– from chapter 10 thru 29

Then review what Shlomo does in first chapters 3 thru 10 [of Sefer Melachim]

Focus on Shlomo's prayer in chapter 8 and theme of "teshuva"